

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
 Egy hóra. 1 kor. Egy hóra. 1 kor. 50 fill.
 Negyedévre . . . 3 Negyedévre 4 . . . 50 .

Felolós szerkesztő:
Ifj. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piaz-utca 47. és 49. szám.

Kitelt újra a tizenhárom.

Debreczenben kilencz, Szegeden négy magyar katona került a börtönbe, mert hazafiasan mertek gondolkozni és annak kifejezést is akartak adni koszoruba fűzött babérlevelekkel. A debreczeni bakák a szabadság-szobrot akarják megkoszoruzni, de a hazafias és föltétlen dicsőretet érdemlő szándék nem sikerült. A szegedi bakák a Kosuth-szobrot meg is koszorúzták és a város tulajdonát képező szobor mellől a katonaság a nép ezreit szuronyrohammal verte szét, a nép közé lött, aminek emberhalál és számtalan sebesülés lett a vége — és mindezt tette azért, hogy elrabolhassa a koszorút. Most pedig tizenhárom, derék magyar katona csörgeti a rablánczot. A végzetes „tizenhármás“ szám kitelt ismét — és az ország népe hiába szoritja ököibe kezeit, hiába hullajtják az aszszonyok könnyüket, a nemzet jobbérése hiába háborog — a függetlenségi és 48-as képviselők hallgatnak, mintha semmi sem történt volna. Csupán egyetlen képviselő szólalt fel, Bakonyi Samu, a többinek nem volt szava. Ugy gondolták, hogy „szinleg“ valamenynyen eleget tettek kötelességüknek.

Nem úgy van.

Vegyük a dolgot úgy, ahogy van.

Ne lóditgassunk már közjogászosan, hanem beszéljünk őszintén. Ne bolondítsuk a nemzetet, hanem tárjuk eléje a valót. Ne burkoljunk a nép előtt az igazság látszatának mezébe vakmerő valótlanosságokat, hanem mondjuk meg nyíltan, mi az igaz, mi nem, mert istenkáromlás kísértetbe vinni a hiszékeny nép százazezeit, merész álmokba ringatni — és aztán cserben hagyni.

Végezzünk legelőször a mindig oly féltett alkotmányról, amelyből haszna alig van a nemzetnek, de kára tömérdek. Mi csak képzelődünk, hogy alkotmányos állam vagyunk, mert hiszen ez hazugság. A való az, hogy nálunk a látszólag alkotmányos élet leplezi a tényleges *katonai egyeduralmat*. Addig jó ez az alkotmány, amíg szép szóval is bír velünk a katonai egyeduralom és minden követelését megadjuk. Ez az alkotmány csak gyöngy, ringy-rongy fátyol, mely mögött a hatalom, az önkény szuronyerdeje csillan. Ez a hatalom, amely tőlünk teljesen vadidegen, elveszi tőlünk a pénzt és a katonát, hogy önmagát táplálja, fenntartsa, erősítse és végeredménykép elnyomjon bennünket, de cserébe nem ad semmit. Ha követelni merünk, akkor akasztófa, golyó és börtön — a válasza. Ha a mi fiaink a fegyver alatt

szabadságról, hazaszeretetről mernek álmodozni, a debreczeni bakák sorsára jutnak, mert az „bűnös merénylet“ az osztrák szoldateszka szemében.

De hát akkor mért tanítják az iskolában a magyar történelmet, mért nevelik az ifjúságot hazafiságra, hiszen a legszebb korokban, amikor katonászkodnak, meg kell azt tagadniok? Vagy hát hazafias szellemben az ifjúságot az osztrák katonai börtönök számára nevelik?

Mért tanítják a függetlenség gyönyörűségét szent eszméivel hivalkodó képviselők a népet az elvek mellett való kitartásra, hűségre, alhatatosságra, a hatalom ellen való örökös szembezállásra, mikor ők a fenyegető „erős kéz“ előtt egyszerűen meglapulnak?

Igy a nemzeti nyelvért folytatott küzdelemben az országot beletűzelték és a nemzet most ott áll ősjogainak küzdőterén árván, elhagyatottan, becsapottan. A vezérek leszereltek, kigyógytak, megalkudtak, ugyszólván semmiért. Ellenben ha tovább folytatják a küzdelmet, vajjon mi lett volna? Jön talán az erőszak, új választásokkal, szájkosárral és ha a nemzet nem enged, elkobozzák az alkotmányt, a mely nem egyéb, mint eladott, elalkudott és elvesztett nemzeti önállóságunk, sza-

Dal a csók haláláról.

Irta: **Andorka Sándor.**

Ha csókról zeng majd ez a lant,
 Ne mérgeledjék Zsófi tant.
 Ön is volt egykor ifju lányka,
 Az ily témát ön is kívánta.
 De mulnak évek, mulnak ám,
 A gondos, éber gardedám
 Magát a költészetbe ártja
 S a versirót csunyan bemártja.
 A költő így, amugy . . . Nohát
 Ne féltse többé kis-hugát.
 Mert Zsófi tant, óh jaj nekünk,
 Csókról mi már nem verselünk.
 Kihalt számunkra ez a táj,
 Megszűnt az édes rózsaszáj
 Oly mámorító halk zenéje,
 Reánk borulva éjnek éje,
 E esóktalan, sivár világban.
 Völtünk király Beóciában,
 Hatalmas, kedves, mind a hány,
 De mostan jön a tudomány!
 A vén, komoly professzorok,

Főlháborító egy dolog,
 Midőn már mindent sorra szedtek,
 Sok, nagy tudással fejtegettek,
 Például, hogy e földtekén,
 Mi volna hát a víz, a szén,
 A lég, a só, a fauna, flóra,
 Hol és mikor megy nyugovóra
 A nap, a hold s a rózsaszál
 Minő és hány elemből áll
 S hogy mindezek hová valók:
 Bonckés alá került a csók.
 A sok komoly tudósnak persze,
 Leányt esókolni nincsen mersze,
 És Zsófi tant, egy szép napon,
 A csók a mütő asztalon!
 Midőn e bus vidékre lépek,
 Oh jertek, most, ti régi képek
 Imbolygó, édes lenge árnyak
 Még egyszer jertek, vágyva várlak.
 Emlékeim rózsás kódén
 Az első csók libeg felém.
 Az első csók. S én hallom már,
 Loptad, ugy-e, te jó madár!
 Nem, Zsófi tant, hitemre kaptam,

Bajusztalan, leányos ajkam
 Hogyan, hogy nem, de megkívánta
 Egy vakmerő kis szobalányka.
 Egy röpke csók, csak egy belőle
 És férfi lett a gyermek tőle.
 Varázsló volt e kis boszorka.

No aztán jött a többi sorba.
 Plusz székek, nippék, kis szalon,
 Ezüst csengő az asztalon,
 A lányka arcza lángra gyult,
 S legott a csengetyűhöz nyult.
 Kis nagysám nézze, hagyja ezt,
 Ne csapjon vele semmi neszt,
 Megtudja így mamája, apja,
 S a hir harangja szárnyra kapja,
 Mily szörnyű-ég esett magán,
 Egy csók picziny kis ajakán!
 És lám, e higgadt, böics beszéd,
 Nem vészett kárba semmikép. —
 És így tovább. Oh mennyi emlék,
 Belőlük számos strofa telnek,
 De rólok még több sort faragva
 Tudom, hogy sujtna bösz haragja
 S ezt nem kívánom, így tehát

MODERN GŐZMOSÓDA

Debreczen, Széchenyi-utca 42.

Telefon. Gyűjtő kocs.

badságunk, állami függetlenségünk rég lejárt — zálogczédulája. Hát elvették volna tőlünk. Nem nagyon siratta volna a nemzet, legfőleg a képviselők vesztették volna el a fizetésüket.

De hát kenyértörésre nem merték vinni a doigot a képviselők a nemzet nevében. Ellenben a nemzetet folyton kenyértörés elé állítják. A magyar legyen elvű, kitartó, hazaszerető és szavazzon a jelölt urakra, akik ígérnek mindent és nem adnak meg semmit.

Tizenhárom katona esete bizonyítja, hogy a függetlenségi és 48-as párt tagjai csak fölizgatják a nemzet alvó szenvedélyeit, de szomját enyhíteni nem képesek. A nép fiai csak szeressék a hazát, legyenek az elvekhez hűek, ha kell, rohanjanak neki a szuronyoknak és áldozzák föl az életüket, szenvedjenek börtönt — és hallgassanak. A hazafisáért szenvedőket senki sem védelmezi meg.

No hát majd a nemzet is ilyen kurtán fog végezni legközelebb a képviselő urakkal.

Rostkowitz Arthur.

Országgyűlés.

Eredeti távirati tudósításunk.

— Vajjon beszél-e Tisza? — ezzel a kérdéssel lépett be ma mindenki a Házba.

Tisza ugyanis a tegnapi négy felvonásos, zárt ülésszak borzasztó hatása alatt sutba akarta dobni a béke palmaágát és ki akarta rántani azt a rettenetes szabályt, melyet kormányra léptekor Bécsben az oldalára kötöttek. A parhuzamos ülések óta a kard a hüvelyében rozsdásodott s úgy lát-zik, nem is tudta kihuzni belőle. Ma arra a kérdésre:

— Ki beszél odabenn?

Ez a válasz jött:

— Polónyi Géza.

— Ah, tehát még is szóhoz jutott Polónyi!

Három teljes napig megakadályozta az obstrukciós furfangja abban, hogy szóhoz jusson és ma végre elmondhatta beszédét. Ki is vette a szóból a részét, mert oly hosszúra nyúlt a beszéd, hogy öröme telt benne az obstrukciónak. A beszéd első része az volt, hogy a Kossuth-párt büszke lehet az eddig kivívott nemzeti eredményre és kibontotta a magyar vezényszó jogosságára vonatkozó összes argumentumokat és ezáfolta Pitreich hadügyminisztert. Szünetet is kért és kapott és aztán rátért annak igazolására, hogy miért szerelt le a Kossuth-párt.

— Nem kellett volna leszerelni — mondotta az öreg Madarász.

— Ez nézet dolga, — felelt Polónyi.

— No, ezt nem helyeslem! — rázta fejét Madarász, míg Polónyi ezután Ságbyval polemizált.

Politzsch Arthur báró alelnök vezette az ülést.

Polónyi Géza a helyzetét általánosságban jellemzi. Minden téren gyanúsításokkal állanak szemben. Reflektál Ságby tegnapi előtti felszólalására és visszautasítja azt a vádat, mintha a Kossuth-párt a klotúrt helyeselné és az ex-lex-ben való házfelosztást törvényesnek tartaná.

Az osztrák körök egyetlenegy alkalmat sem mulasztanak el, hogy a magyar közvéleményt ingereljék. És ezt mind az öszbirodalmi egység jegyében cselekszik. Kisérjük csak figyelemmel a delegációban történeteket. Előnk irányul ott minden tényező törekvése és már az is, hogy a közös miniszterek nem emelik fel tiltakozó szavakat, sérelmet ejt rajtuk. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Végzetes játék ez a nemzet jogival. Ha odaát autorizált kormányférfiak folyton közjogunkba ütköznek, akkor ne csodálkozzanak azon, hogy bennünk elkecserecsere gyütemlik fel. Az ujonczokat sem e kormánynak, sem más hatvanhetes alapon álló kormánynak nem szavazza meg. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Az utolsó 36 esztendőnek az a gyümölcse, amiket Pitreich közös hadügyminiszter beszédeben találunk. A Derschata-Pitreich-féle kijelentésekkel Apponyi Albert gróf foglalkozott és fejtegetéseire szóló köszönetet mond. A hadsereg közönségét nem ismerjük sem mi, sem a törvény. De sem a Derschata-féle javaslat, sem Pitreich, de még Apponyi gróf felfogása sem fedi az 1867. évi XII-ik törvényezikket. A leghatározottabban tagadja, hogy a törvény a hadsereg közönségét elismerne. A delegáció mással mint közös ügyekkel nem foglalkozhatik és így a Derschata-féle javaslat nem illik be, nem tartozik hatáskörébe. Az osztrák Derschata-féle javaslat a felségjogról beszél, a felségjog azonban nem közös ügy és így az osztrák delegációban sem hozható szónyegre. A Derschata-féle javaslat tehát még az osztrák delegáció hatáskörét is túllépi. De mi is történik ezzel az indítvánnyal. A papirkosárba kerül, majd felhasználva büzt terjeszt és akkor Pitreichnek is azt fogjuk mondani: „Bitte mitzuziehen. (Derültség.)

Pitreich nyilatkozatával foglalkozik és kijelenti, hogy ha Pitreich felfogása érvényesül a véderőrevíziónál, akkor a Kossuth-párt is kiáll, hogy azt megakadályozza (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Pitreichék a nyelv dolgában ismernek mindent, csak az ungarische Landssprachét nem. Egy rendelet jelent meg arról, hogy ki lehet tiszt és e szerint mindenki lehet katonatiszt, csak az nem, a ki magyarul tud. Ezeket az állapotokat tünni nem lehet. Minden törekvésünk hajó törest fog szenvedni, a mig Körber és Pitreich áll a felség háta megett.

Szónok szünetet kért és kapott.

Polónyi Géza szünet után Rakovszky beszédevel foglalkozott, a ki a néppárt nevében beszélt.

Zoray Miklós: Buzáth volt a néppárt szónoke.

Polónyi Géza: Hát kinek a nevében beszélt?

Zoray Miklós: A saját nevében.

Polónyi Géza: Hát benne van-e a néppárt programjában a magyar vezényleti és szolgálati nyelv kérdése.

Zoray Miklós: Az én szempontomból benne van.

Polónyi Géza: Mert ez is eredményes előhaladása a néppártnak nemzeti irányban. (Derültség a szélsőbaloldalon.)

Piaczi helypénz Debreczenben.

Debreczen piaczi rendezését, az egyes árusoknak piacokra való szét-helyezését a „Debreczeni Független Újság” tegnapi számában hoztuk, hogy a gondos háziasszonyok lássák, mi csoda világműködési utat kell tenniük, ha egyszerre többfélét is be akarnak szerezni. Ez az itt adott cikkünk pedig a piaczi helypénz szedésére vonatkozik és annak behozatala mellett szól, mivel a cikkíró nem látja ezt oly tévesnek és méltánytalannak, mint az általános vélekedés következteti. Ime az írás:

Sokszor hangzott már a panasz, hogy míg az egyes kormányok becézett gyermeke az ország városai közül az egyedüli Budapest, addig a vidéki városok csak mostoha gyermekek maradnak, s óriási állami adó s más terhekkel rovatnak meg, mely miatt aztán nem jut kellő alap a kulturális intézmények fenntartására, nem jut kellő anyagi erő a műveltségi eszközök fejlesztésére.

Igy vagyunk mi debreczeniek is! Anynyira megrakva adóval, közterhekkel, hogy kútonben elég szép jövedelmünk eloszlik s még tekintélyes pótdadók behozatalával sem vagyunk képesek fedezni kiadásainkat.

Ennek következménye aztán, hogy előjáróságunknak folyton azon fő a feje, hogy hol nyisson újabb jövedelemforrást? miből tudjon még kipréselni valamit, előre látván, hogyha így haladunk, kevés idő múlva száz perczent pótdadó fog beköszönteni.

Igy történt, hogy a többek között a piaczi vásár-helypénzek felemelése is tervbe vétetett.

Mert e tekintetben furcsa állapot van nálunk még ma is.

Az 1874 évben megszabta a tanács az egyes helypénzeket, tehát idestova 30 évvel ezelőtt, és azóta bár a viszonyok óriási változáson mentek keresztül, megmaradt az napjainkig. A vásártéren a helybeliek nem fizetnek, sőt az állatvásártéren a loért fizetnek, a szarvasmarháért senki sem fizet. Sem méltányosság, sem egyöntetűség nincsen. A most divó helypénzek oly kicsinyes dolgok, hogy ezt alig lehet jövedelemnek nevezni.

A bizottság, amelyik ezen ügyben munkálkodott, beszerezte az ország nagyobb városaiból az adatokat, hogy hol, mennyi folyik be a piaczi vásár-helypénzekből, s azt látta, hogy azok mellett Debreczen számba sem jöhet. Mert például Pécsen évenként 130 ezer korona a bevétel s Debreczenben alig 25 ezer. De Aradon, Temesváron még nagyobb a jövedelem, csak mi nálunk dobhatunk ki 30 év óta sok ezreket!

Abban a bizottságban mindenki belátta azt, hogy itt egy jelentékeny jövedelmi forrás hever kiaknázatlanul, de at volt hatva mindenki azon tudattól is, hogy a méltányosság határát túllépni nem szabad. Erre az elvre fektette munkáját, a mely munkát azután, mint tudjuk, a kereskedelmi és iparkamarához került véleményezés végett.

És ha a kamara az iparosok érdekeit védelmezi — jól teszi; de hát védelmezzék akkor minden téren és ne tüntesse fel a varost úgy, mintha az ellensége volna az iparosok haladásának, mert az új szabályrendelet azon intézkedésében, hogy a helybeli iparosok csak fél helypénzt fizetnek, úgy hisszük, elég méltányosság nyilatkozik meg. (Eléggé megvannak már nyúzva azok az iparosok a város által ugyis! Szerk.) Bizonyos, hogy a helypénzfizetési állapotokat gyökere-

A tudományra térek át.

A nagy tudósok egybegyűltek,

A kórteremben sorba ültek,

Nézték a csókot, görcsövezték,

Borszeszbe tették, meg kivették.

És vegre kitalálta egy,

Hogy melyik volt, oly egyre megy,

A csókban szörnyű bacillus!

(No mit szól ehhez majd Ilus?)

A csókban szörnyű mérgek vannak.

A nepek töle sorra halnak.

Fejünk fölött a szörnyű vész,

Fajánk egy lábíg mind kivész.

Oh csokolódó ifja, vene,

E neki busult földtekének

Vigyorgog feléd halálnak réme.

S te rut halál, nézzük hat szembe,

Öngyilkolás forog fejembe,

Ide hát azt a baczilust,

Elmérgezem magam vele

Oh, Zsófi tant, Isten vele,

A költő élni már nem vágyik

És csokolódik mindhalálíg.

sen reformálni kell és akkor nem zárkozhatunk el az elől, hogy a helybeliek — iparosok úgy mint nem iparosok — ha a város tereit igénybe akarják venni, fizessenek azért méltányos bért.

Az új szervezet szerint kétféle helypénzfizetők lennének. Olyanok, a kik minden év január első felében megváltanak maguknak a jogot, az egész évi árulásra; és olyanok a kik mindennap megfizetnék a bárcza ellenében a díjat, a mikor arulnának.

Az árak 3 osztályba lennének sorozva. Kellene pedig fizetni azoktól az I. osztályban 32 fillért, II. osztályban 20 fillért és a III-ik osztályban 12 fillért négyzetméterenként egy napra.

Erre mondja a kamara és az ipartestület, hogy ez nagy teher az iparosokra!

Hát először is, nem tartozik minden iparosra; csak arra a ki helyzeténél fogva rá van szorulva, hogy áruát a piacra vigye. Az a kérdés, melyik neki könnyebb: ha boltot nyit vagy pedig poton áron kap helyet a piacon, a hol folytonosan árulhat és biztosan megkeresheti a maga élelmét.

Most tegyük fel, hogy egy iparosnak árucikkei az I. osztályba tartoznak, fizet azért, ha mindennap fizet, évre 116 kor. 80 fillért, vagyis mert helybeli iparos, hat ennek csak felét 58 kor. 40 fillért. Már most melyik előnyösebb arra az iparosra: ha 3—400 frtért kivessen egy boltot, vagy ha néhány koronáért kap olyan helyet, a hol megkeresheti évi élelmét?

Ne hagyják tehát iparosaink félrevezettetni magukat holmi látszólagos sérelmek emlegetése által; gondolják meg jól, hogy ha a város jövedelmeinek szaporításáról van szó, méltányos, hogy azok is hozzájárulnak tehetségük szerint, mint a hogy hozzájárulnak a nagyobb városok iparosai. És különös lenne, hogy sehol az országban e miatt nem panaszkodnak az iparosok, csak épen nálunk történik az meg és épen csak azért, mert itt rosszabb volna az iparosok helyzete, mint másutt?

De kérem! vegyük a dolognak a jogi oldalát. Micsoda sérelem van abban, ha én valakinek — mondjuk egy iparosnak — megengedem, hogy méltányos díj befizetése mellett, az én tulajdonomat képező területen ezikkeit elárushassa?

Itt csak arról lehet szó, hogy mennyiért adja a város azt a területet használatba? S ha tudjuk, hogy azok az árak csekélységek s hogy a helybeli iparos annak is csak felét fizeti: nincsen oka senkinek a panaszkodásra.

Hiszen nem köteles senki egész évi helypénzt fizetni, de még csak átalányt sem kénytelen fizetni, hanem megfizetheti minden nap, a mikor csak árul, az arra a napra eső díjat.

Aristides.

Az úri hunczutság.

Politikai csalafintaságok.

Az újjászervezett szocialista párt eleven ujságja, a „Szabad Szó” című lap „úri hunczutság” rovatot nyitott. E rovatban tárgyalja a szocialista lap társ a magyar politikai élet eseményeit és változásait. Van is mit tárgyalnia; hisz micsoda züllött, mételezett állapotok lehetnek azok, melyekről a szókimondó derék Lengyel Zoltán lapjában — egyebek mellett — így kénytelen nyilatkozni, a hallgatag Kossuth-pártról fordultán szó:

„És láttuk ma a Perczel-féle régi gyalázatos hárszabály-sértéseket és jogtipró erőszakosságot. És végig néztem jelenlevő tagjain azon tábornak, kiknek tagjai Kossuth Lajos dicső szabadságharczának szentelt hagyományával lettek képviselőkké, mint se-

gédkeztek e munkában mosolyogva s örülve, ha végre az őket is nagyon bántó őszinte szónak kitekerik a nyakát. Polónyi képviselő ur, kinek Perczel elleni híres bizalmatlansági indítványa „örök idők emlékeül” ahogy magát kifejezte, most is elintézetlenül hever az irattárban, szótlánul, sőt mosolyogva nézte, hogy követnek el súlyosabb hárszabály-sérelmeket, mint azok voltak, a melyekért háborgott. Hja! akkor még más világ volt! De a párt ma is ugyanaz, kötelességei sem mások és ma, midőn nyilvánvaló, hogy itt csak egy kényszerhelyzetről és egy új regimerről van szó és semmi egyébéről, talán csak nem az a feladata, hogy tétlenül nézze a párt s az ország romlását, nem az, hogy a maga erkölcsi számbeli és erőbeli pusztulásával szolgáljon lépésről lépésre egyesek emelkedésére, kapaszkodására és gazdagodására?”

A legsúlyosabb vádak ezek; de nem kevésbé súlyos megítésés terhét vonta magára a Kossuth-párt a Dédesen és a Nagy-Károlyban megejtett képviselőválasztások alkalmából, midőn függetlenségi elvekkel föllépett jelöltek teljesen elhagyott a Tisza jelöltekkel szemben. Sem Kossuth, sem a párt zöméből a hangos honmentő gardisták közül senki sem sietett a független jelöltek támogatására, a kik így Dédesen néhány szóval, Nagy Károlyban 80 szóval maradtak kisebbségben a legeszeveszettebb, szemérmetlen Tisza-korteshadakkal szemben.

Midőn tehát azt látjuk, hogy a Kossuth Ferencz pártja mind a képviselőházban, mind a Házon kívül kinos óvatossággal kerül az összeütközést a Tisza-kormányval és a Tisza-párttal szemben, önkénytelenül gyilkokként szűrődik bensőnkbe az a hír, melyet fővárosi politikai források után közlünk s melyeknek a tisztázását a párt érdekében tartjuk óhajtanónak, de nem szavakkal, hanem tettekkel.

Budapesten nyíltan beszélnek a beavatottak, hogy Tisza István véd- és dacszövetséget kötött a Kossuth Ferencz pártjával; de nemcsak a hirdette-hirdetett vívmányokra (nesze semmi, fogd meg jól!); hanem mandátum-bebiztosításokra is.

A Kossuth-párt Tiszáékat békén hagyja, ennek ellenében bizonyos számú nagyságos kurucz urnak biztosítva van — a kormány a vizöket nem zavarván — a mandátuma. Viszont a kurucz-párt is illő figyelemmel lesz a labanczok érdekei iránt; sőt az ugynevezett harczipártiakkal szemben (az Ugron-pártiak, a kilépettek, a néppártiak, de még a Bánffy-pártiak ellen is) vállvetve, közös erővel vivják meg a választási harczot, annak a pártnak a jelöltjét támogatván (kettőjük között), akinek a „közös ellenséggel” szemben a győzelemre több kilátás nyílik.

Ha ezen természetellenes és erkölcsstelen véd- és dacszövetségi hiválnak bizonyul, akkor mi magunk is kénytelenek leszünk igazat adni a szocialisták eleven ujságjának, hogy „úri hunczutság” a politika. . . És kétségbe kell esnünk a nemzet jövője felett, melyet így jégre visznek. Kiben higgyen akkor, kit kövessen akkor ez a becsületes, ez a büszkes magyar nép?

Egyházi élet.

Istentiszteletek. A róm. kath. templomban vasárnap január 23-án az istentiszteletek a következő sorrendben fognak tartatni: Délelőtt szent misét mondanak: 6 órakor Pák Emil, 7 órakor Szabó István, 8 órakor egyik kegyesrendi tanár, melyen a főgymnasiumi ifjuság vesz részt. 9 órakor az ünnepélyes nagymiséét dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépost, plébános tartja segédlettel s azután Nyári Ignác prédikál. 11-kor miséznek Nyári Ignác, melyen a Svetits-zárda s az elemi ispotály növendékei vesznek részt. A 12 óras misét mondja: Ruszka Zoltán. — Délután 3-kor kereszténytanítás, tartja: dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépost, plébános, 3 órakor litania.

Az ágost. hitv. ev. templomban d. e. 10 órakor az istentiszteletet Materny Lajos főesperes végzi. Istentisztelet végeztével egyházi közgyűlés tartatik.

A gör. kath. kápolnában: 6 órakor reggeli istentisztelet; délelőtt 9 órakor sz. mise, délután fel 3 órakor kereszténytanítás, 3 órakor vecsernye, 4 órakor sz. olvasó.

Bocskay fejedelem ivadécai.

A történetirők megnyugodtak abban, hogy Erdélyország egykor oly hatalmas fejedelemnek családja kipusztult. Most előáll egy történetirő: Sándor Imre aki a Kolozsvárt megjelenő „Geneológiai Füzetek”-ben kimutatja, hogy a Bocskay-család nem halt ki, a nagy fejedelem ivadécai ma is élnek Erdély bércei között. Az egyik ág Görgény-üvegszürön telepedett le. Ennek a tagjai építőmesterek, kovácok és egyszerű székelyparasztok. A másik ág a Hodgyába származott. Ezek között volt egy szolgabíró, aki 1867-ben halt meg Magyar-Herepén. Volt köztük egy törvényszéki irodaigazgató, aki 1899-ben halt meg Gyulafehérváron. Két Bocskay-leány ma is él; az egyik Mária: Vajna Ádám nagyenyedi tanár felesége, a másik Borbála: Kallai Sándor ujtordai ev. református lelkész felesége. De a Bocskayak közül él egy, aki most kocsis, egy másik Bocskay pedig disznópásztor a görgényi havasokon.

Sándor Imre fölfedezése alkalmas arra, hogy szeles körben érdeklődést keltsen s provokálja a tudósok kritikáját. Sándor Imre — úgy látszik — maga is el volt készülve a kritikára, mert a rendelkezésre álló adatokat maga is nagy óvatossággal használta fel. Elmondja, hogy már Kövály László történetirő tagadta, hogy Bocskay családfája kihalt volna és azt vitatta, hogy Marosszéken még most is élnek Bocskayak, sőt 1841-ben egy konkrét esetben a királyi tábla törvényesen kimondta, hogy Bocskay fejedelem családja nem halt ki. Mostanában Doby Antal, Révay Pál, Szabó Sámuel és Balla Karoly református lelkészek gyűjtötték össze hangyaszorgalommal a Bocskay fejedelem ivadékaikra vonatkozó adatokat. Ez adatok derítik ki aztán, hogy a fejedelem ivadécai ma is élnek s bizony-bizony nagyon szegényes sorban élnek. 1841-ben Bocskay Miklos, Mihály, János és György az erdélyi fejedelemségbeli törvényes kir. tábla előtt pert folytattak Görgényszentimre adózó község ellen, melyben donatiós nemességüket kívánták igazolni. És a tábla a leszármazást „biroi teljes meggyőződésig” beigazoltának találván, a követelést a „valóságos donatarius nemes” embereknek meg is ítélte. De a cikkíró egyéb bizonyítékokat is hoz fel. Érdekesen írja le, mint üldözte az oszt-rák a fejedelem utódait, mint turta ki min-

den birtokukból. Így lettek szegényebbek-szegényebbek Bocskay ivadékai és háromszáz év múlva így jutottak odáig, hogy ma egyszerű mesteremberek, parasztok, kocsi-sok és disznópásztorok annak az embernek az utódai, aki háromszáz esztendővel ezelőt önérzettel utasította vissza a feléje nyújtott szent koronát.

A társaságból.

Könyvekről, könyvtárakról folyt a beszéd.

A mikor még Simonffy Imre bátyánk volt a polgármester a város címére érkezett különféle könyvek, hetekig, hónapokig heverték az asztalokon, a szekrényeken felvágatlanul. Ha valaki vinni akart vagy kért belőle, de-hogy engedte Imre bácsi, mondván, hogy a város könyvtárába valók azok.

Azután egyszer valaki kíváncsi lett, hogy hol is van hát voltaképpen az a város könyvtára!

Hol is volt hát?

*

A polgármesteri hivatal közelében, talán éppen az előszobából oldalt volt egy ugynevezett „kulina“, egy lim-lom-tárnak való sötét lyuk. Mikor már a könyvek nagyon is meggyűltek a polgármesteri szoba asztalán, szekrényein, vagy ha már a János huszár meguntta ide-oda rakogatni, porozgatni a könyveket, halomra hányták az írásokat, még pedig a fent nevezett kulinába. Ugyanis a városi könyvtár ez a kulina volt, a városi könyvtáros meg a János huszár; de persze még a régebbi való időkben; a mikor még nem kerültek a városházára, a királyi tanácsos Imre bátyánk oldala mellé a könyvek iránt rokonszenvesebben érző belső urak.

*

Hanem azután történt olyan eset, a mely általános érdeklődést keltett a „kulina“-ban „elhelyezett“ városi könyvtár iránt. Ugyanis keresik, keresik Debreczen városának a háromszáz részvényét, melyet a Debreczen-hajdunánási vonal megépítésekor váltottak... Keresik, keresik a háromszáz darab részvényt, hiába... Nem találják sehol. Pedig királyi tanácsos Imre bátyánk bizonyosan emlékezik rá, hogy az egyik sarok asztalon sokáig hanyódtak-vetődtek azok a részvények...

— Hm! Talán a könyvtárban néznénk, mondá, nem minden guny nélkül, az egyik tanácsos úr.

És a háromszáz darab vasúti részvényt valóban a „kulinából“ a halomra hányt könyvek közül kotorták elő, János huszár a könyvtáros elunta már az asztalon rakogatni, porozgatni, hát a háromszáz darab részvényt a többi czók-mókkal együtt a nemes város könyvtárába dobta.

UJDONSÁGOK.

— **Mit tárgyal a közgyűlés?** A január 28-án délután 4 órára összehívott városi közgyűlésnek szürke tárgysorozata-nak fontosabb pontjai a következők: a sámsóni vasutépítés, amelyhez újabb 200.000 korona hozzájárulást kérnek, a Széchenyi utcai laktanyánál 11.300 koronába kerülő poraktár építése, a tanítók országos Eötvös-alapjához való hozzájárulás, Tolnavármegye átírata, hogy a törvényhozók megvesztegetése a hivatalból üldözendő büneselkmények közé soroltassék, a hatvan-utcai gazdaság, a cipész kiállítás rendezősége és a főiskolai olvasó egylet kérése, stb.

— **A debreczeni egyetem, e rendkívül nagy fontosságú terv, megvalósítása érdekében ma ismét nevezetes lépést tett előre az egyházkerület végrehajtó bizottsága.** Ugyanis Kiss Áron püspök és gróf Dégenfeld József főgondnok a város közönségétől azt kéri, hogy a millénium emlékére két tanszék felállítása végett megszavazott alapítványának kamatait, 5—5000, vagyis együtt évi 10.000 koronát már most olyan időben bocsássa a főiskolát fenntartó hatóság rendelkezése alá, hogy ezt a két tanszék a jövő iskolai év elején felállithassák és betölthessék. Az emlékirat hivatkozik az egyetem ügyében legujjobban megindított széleskörű mozgalomra, valamint arra, hogy a közoktatásügyi miniszter nyilatkozataiból következtetve a harmadik egyetemért versengő városok közül ott fogja felállítani az állam az orvosi fakultást, ahol legelőbb létesül a filozófiai fakultás. Ezért kell sietnie Debreczennek s ezért készül az egyházkerület már most négy, illetve öt új bölcsészeti tanszék szervezni.

— **Párt-közgyűlés.** A debreczeni szabadelvűpárt hivatalos ujságjában, a „Szabadság“-ban két felhívás is jelent meg. Ezen felhívásokban délelőttől 11 órára, a Bika-disztrikción hivatják a párt tagjait. Párt közgyűlést tartanak.

— **Nyugdíjazások a városnál.** A nyugdíjellenőrző bizottság ma délután tartott ülést Vecsey Imre főjegyző elnöke alatt. Boczkó Sámuel néhai főkapitány özvegyének, Dragota Natáliának 1680 korona nyugdíjat, kiskoru Béla fiának pedig évi 336 koronát, neveltetési járulékot, a szolgálatból kidőlt Nagy Bálint rendőrnek évi 276 korona, néhai László Mihály erdőőr özvegyének 146 korona évi nyugdíjat állapított meg. Hanke Lajos gyámpénztárnok nyugdíjazás iránti kérését azonban a bizottság dr. Magoss György tb. főügyész, Juhász Ignác, Bészler Károly erdőmérnök hozzászólása után elutasította, mert teljes munkaképtelenségét kellőképp indokoltak nem találta.

— **Felolvasó esték.** A ránk következő hétfolyamán, most csütörtökön, lesz az első felolvasó-est kath. főgymnasiumunk dísztermében (II. emeleten). Mivel meghívók nincsenek kibocsátva, a mostani és az ezután következő valamennyi művelő és szórakoz-

tató estére, melyek igen érdekeseknek ígérkeznek, ezúton hív meg mindenkit a felolvasásokat rendező tizenkettes bizottság. Kezdeté d. u. pontban öt órakor, vége pontban hat órakor. Belépti díj nincsen. A teljes műsort a napokban közöljük.

— **Egy gyászdal.** Tőkőly Sabbasz, a rácz származású, hazafias nábob, annak idején 1000 forintot hagyott a debreczeni református főiskola országos híru kántusának. És azóta minden évben, a Thőkőly Sabbasz halála napján felzendül a kollegium énektermében egy gyászdal. A hagyományozó által van ez kikötve. A kántus január 26-dikán énekeli ezt a gyászdal. Megható emlékezés ez.

— **Hajdúvármegye közigazgatása.** Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága legközelebbi rendes havi ülését február hó 8-án fogja megtartani, amikor is a január havi közigazgatási életre vonatkozó jelentéseket teszik meg a szakelőadók.

— **A cipész küldöttség a főispánnál.** Az elmúlt nyáron az egész ország nagy érdeklődése mellett tartották meg a debreczeni országos cipész kiállítást. Az akkori miniszter nagyon buzdította a kiállítás rendezőit, csak hogy megbukott Láng miniszter, a fényes erkölcsi sikerű kiállításpedig deficittel zárták le, tekintélyes összeg, mint egy 3000 koronával. A cipészek minisztériumhoz folyamodtak, hogy a tárcza terhére egyenlitsék ki ezt a deficitet. De biz onnét nem akarnak egy garasnyi segítséget sem adni; sőt miután hivatalosan belevitték a debreczeni mestereket a rendezésbe, egyszerűen rájuk tolnák a fent maradt költségeket; melyeknek a behajtása azonban ezen iparosoknak az anyagi romlását is előidézné. Azért ma délelőtt a debreczeni cipészek nagy küldöttsége tisztelgett Domahidy Elemér főispánnál, a küldöttséget Szávay Cyula kamarai titkár vezette, feltárván a bajba sodort iparosok súlyos és meg nem érdemelt helyzetét. A főispán méltányolta a panaszos helyzetet és kilátásba helyezte, hogy mind levélbelileg, mind majd személyesen közben jár a kereskedelemügyi miniszternél az ügyben és érdekekben.

— **Az egyetemi helyi bizottság.** Szele György elnöklésével ülést tartott az egyetemi nagy választmány kiküldött bizottsága. Programot dolgoztak ki. És elhatározták, hogy a főispán és polgármester elnöklésével megalakítják a helyi bizottságot. Utcánként is szervezik az érdekeltséget, hogy minél elevebb és életképebb legyen ez a mozgalom, mely az alföldi magyarság kulturáját oly magasra emelendi.

— **Elbocsátások a honvédségtől.** Február hó 1-ével a honvédség kötelekőbrendfokozatuk megtartása mellett elbocsátottak Pálfi István 3. gyalogezredbeli tartalékos hadnagy, Lichtmann Móricz debreczeni 2. honvédseregredbeli hadnagy és Szele Béla debreczeni 3. gyalogezredbeli gyógyszerészgyakornok.

Báli és alkalmi Lack- és Chevró Neumann Testvérek
 czipők hölgyek és urak részére Tisza-palota szerezhető be.

Színház.

A velencei kalmár. Abban a szerencsében volt része tegnap a debreczeni színház közönségének, hogy Sakspeare örökszép színművében gyönyörködhetett. Mert valóban szerencsének lehet nevezni az ilyen alkalmakat, hisz manapság színpadainkon alig alig jutnak szóhoz, a komoly, örökigazságokat hirdető munkák. Valóságos ünnepp nap volt a tegnapi est, melyen a színházat ugyszólván egészen betöltő előkelő közönség a brit-szellemóriás örökszép művét élvezhette. De mintha a szereplő művészek is érezték volna feladatuk súlyát, mert valóban ők is az est méltóságához képest játszottak.

Shylokot *Sebestyén* Géza játszotta. A kik a múlt esztendőben látták őt e szerepében, ma ismét teljes elismeréssel adóztak tehetségének, mely gazdag forrásként buzog végig játékán. Szorgalmas tanulmány a legapróbb részletekig való kidolgozás jellemzi játékát s nem egyszer ragadta tapsra a közönséget. Mi szép jövőt jósolunk ennek a fiatal, talentumos művésznek; mellette szép alakítást nyújtott *Klenovics*, *Krasznai* is. A siker többi része *Hahnel* Arankának jutott Portia szerepében, jó volt *Menzáros* is, bár kissé disztelen a játéka. Egyébként a darab többi szereplőiről is, tekintve a műóriási voltát, csak dicsérőleg emlékezhetünk meg.

(Bm.)

Makó igazgató Budapesten. Makó igazgató most Budapesten időzött. Delben érkezett haza. Az igazgató új darabok vásárlása és megismeretése végett töltött fent időt. Az „Egyenlőség”, „Scherry”, „Feeske” darabokat akarja beszerezni, illetőleg az „Egyenlőség” című angol darabot már be is szerezte. Ennek a darabnak a 2-dik, 3-dik felvonása egy lakatlan szigeten játszódik le. Érdekes, hogy ebben a darabban művészeink és művészuink vadbőrökbe öltözve is szerepelnek.

Mulatságok.

A Polgári kör táncvizalma. Rég nem látott a „Bika” diszterme olyan nagy számu közönséget, mint tegnap este. A Polgári kör bálja magyarosság, feszletelenség és jókedv tekintetében évek hosszú sora óta a farsang egyik legelső mulatsága szokott lenni. A tegnapi est sikerét fényesen bizonyítja az, hogy az első négyest 140 pár tánczolta s a Dávidházi Kálmán diszműves által készített magyar stílu, régi nemesi tavolsy-alaku pompás női tánczrend 150 példánya mihamar elfogyott, úgy hogy a rendező bizottság a későn jövők számára csak az egyszerű, férfi tánczrenddel szolgálhatott. A mulatságot különben megtisztelték látogatásukkal Domahidy Elemér főispán, gróf Dégenfeld József egyhk. főgondnok, Komlóssy Arthur, Király Gyula tanácsos, Dobiecki Sandor képviselő, Vecsey Imre főjegyző, Csóka Sámuel tanácsos, Dr. Magos György főügyész, Rásó István főis. titkár és közéletünk előkelőségei közül számosan. A minden ízében kitünően sikerült magyaros mulatság a Magyarai testvérek országshírű zenéje mellett csaknem kivirradtig tartott. A hölgyek névsorát tudósítónk a következőkben állította össze:

Asszonyok: Szathmári Józsefné, Bányai Péterné, Szigeti Gáborné, Harsányi Istvánné, Török Balintné, Csarnai Sándorné, Kéki Józsefné, Kovács Péterné, Molnár Józsefné, Kovács Istvánné, Ormós Istvánné, Vilmányi Ferenczné, Szücs Mihályné, Pethő Györgyné, Mészáros Györgyné, Járny Ödönné, Erszényi Andrásné, Zöld Mihályné, Ifj. Zöld Mihályné, Nagy Sándorné, Molnár Istvánné, Dalmi Gáborné, özvegy Egri Mihályné, Bé-

kési Istvánné, Szilágyi Mihályné, Pataki Györgyné, Faragó Istvánné, Kovács Istvánné, Gyarmath Gáborné, Oláh Jánosné, László Mihályné, Fülöp Lászlóné, Tóth Mihályné, Nagy Jánosné, Daku Lajosné, Nagy Istvánné, Nagy Gáborné, Oláh Andrásné, Ferge Istvánné, Deák Józsefné, Tóth Imréné, Rohody Györgyné, Polgári Mártonné, Misik Lajosné, Ekly Jánosné, Nagy Jánosné, Botos Józsefné, Faragó Jánosné, Boros Sándorné, Lupán Istvánné, Nagy Józsefné, Nagy Lajosné, Annyok Károlyné, Balog Mihályné, Szathmári Gyuláné, Szathmári Imréné, Harsányi Istvánné, Tiszai Józsefné, Szigeti Istvánné, Pósalaki Mihályné, Barna Mihályné, Csikos Andrásné, Szuhar Gyuláné, Bekecs Istvánné, Kovács Jánosné, özvegy Kulcsár Istvánné, özvegy Szücs Gáborné, Szathmári Mihályné, Pásztor Sándorné, Kovács Mihályné, özvegy Szabó Sándorné, Molnár Józsefné, Gardos Károlyné, Pető Lajosné, Kovács Ferenczné, Szepesi Péterné, Faragó Andrásné, Ökrös Mihályné, Ménes Jánosné, Balog Jánosné, Keresztesi Jánosné, Imre Jánosné, Gábor Józsefné, Vársári Andrásné, Liptai Gáborné, Zöld Józsefné, Béres Mihályné, Hornyák Andrásné, Nosztrai Andrásné, Liptai Józsefné, Turi Istvánné, Kovács Balászné, Csáky Jánosné, Hegedüs Sándorné, Balla Lajosné, Koncz Jánosné, Pongor Jánosné, Dávid Sándorné, Ormós Lajosné, Balogh Ferenczné stb.

Leányok: Tóth nővérek, Nagy Ilonka és Margit, Oláh Juliska, Deák Erzsike és Juliska, Nagy Juliska, Polgári Erzsike, Miszti Juliska, Nagy Margit, Ekly Erzsike, Botos Margit, Faragó Emma, Gyürky Ida, Koppányi Erzsike, Nagy Mariska, Balog Erzsike, Harsányi Juliska, Tiszai Erzsike, Szigeti Erzsike, Tóth Kata, Csikos Erzsike, Barna Juliska, Tóth Esztike és Rózsika, Rogga Berta, Szabó Juliska, Vértesi Lilli, Bőr Mariska, Csizsár Juliska, Szathmári Juliska, Nagy Juliska, Somogyi Margit, Bacsoni Juliska, Birinyi Erzsike, Soltész Zsuzsika, Bundi Juliska, Bőr nővérek, Balogh Mariska, Kulcsár Ilonka, Kovács Juliska, Erdei Zsuzsika, Szücs Esztike, Szathmári Irénke, Pásztor Mariska, Kovács Mariska, Szabó Zsuzsika, Molnár Lilli, Szabó Zsuzsika, Pethő Rózsika, Kovács Juliska, Szepesi Kata, Faragó nővérek, Ökrös Ilona, Balogh Esztike, Keresztesy Ilonka, Orosz Erzsike, Falk Mariska, F. Kántor Esztike, Vársári Erzsike, Nagy Erzsike és Mariska, Béres Julia, Hornyák Ida, Pósalaky Zsuzsika, Besenyey Erzsike, Liphay Kata, Thury Juliska, Kovács Piroška, Hegedüs Etelka, Szentessy Erzsike, Balla Marcsa, Pongor Erzsike, Koncz Juliska, Szathmári Zsuzsika, Szigeti Esztike, Tóth Juliska, Török Juliska, Csarnay Esztike, Kéky Erzsike, Kovács Esztike és Erzsike, Molnár Mariska, Kovács Zsuzsika, Ormós Rózsika, Kelemen Erzsike, Vilmányi Esztike, Szücs Erzsike, Pethő Mariska, Mészáros Esztike, Nagy Juliska, Erszény Erzsike, Zöld Zsuzsika, Nagy Erzsike és Mariska, Dalmi Mariska, Egri Erzsike, Békési Erzsike, Szilágyi Zsuzsika és Juliska, Balogh Esztike, Nagy Mariska, Nagy Mariska, Gyarmathy Erzsike, Oláh Sárika, László Juliska, Gönczy Margit, Bekecs Kata, Szuchán Róza, Bozóki Zsuzsika, Bihari nővérek, Tóth Erzsike, Fésüs Mariska, Tóth Juliska, Molnár Juliska, Seress Esztike, Végh Juliska, Paál Irén, Martiny Margit, Csikszentgyörgyi nővérek, Sallai Zsuzsika, Lechner Mariska, Nagy Ilonka, Balogh Ágnes.

Estély a kaszinóban. Debreczen úri társadalmának népszerű barátkozó helyén, a kaszinóban az este mulatság volt. Nem felpanaszolásul, de a jelenvolt hölgyekre való tekintetből jegyezzük meg, hogy mivel a mulatságra meghívót nem kaptunk, arról természetesen tudósítást s névsort sem hozunk.

Törvénykezés.

Ugron Gábor sajtópöre. A legfiatalabb fővárosi napilap. Az ujság hosszú cikksorozatban támadta Ugron Gábort, a többek között felelevenítette a százszor agyoncsépell zabügyet és Ugron magánéletébe is belenyúlt, aki *Okolicsányi* László országgyűlési képviselő útján sajtópört indított a lap ellen.

Az iskolai fenyték. A kuria büntető tanácsa érdekes döntvényt hozott. A legfelső bíróság kimondta, hogy a tanító csak az esetben alkalmazhat a tanulóval szemben testi fenytést, ha a gyermek magaviselete is kényszeríti reá. Ha azonban a növendék nem tudja a leczkéjét, ez esetben nem büntetheti.

Apagyilkos leány. A micskei apagyilkos leánynak, Nagy Rozáliának és gyilkos szeretőjének, Komáromi Istvánnak a bűnpöréről már emlékeztünk. A nagyváradi ügyész halált kért a két borzalmas czinkosra; de a törvényszék a felbújtó Nagy Rozáliát tizenötévi fegyházra s a czinkos Komáromi Istvánt életfogytig tartó fegyházra ítélte. Horváthné sirva fakadt az ítélet halatára, Komáromi anélkül, hogy arcizma is megrándult volna, vette tudomásul az egész életére szóló fegyházbüntetést. Az elnök kérdésére, hogy csatlakozik-e a védője által bejelentett semmisségi panaszhoz, erős hangon válaszolt:

— Csatlakozom!

Azután a szuronyos örök között mosolyogva távozott a tárgyalási teremből...

Gondnokság alá helyezés. A debreczeni törvényszék Kanta Zsuzsa hajdubagosi lakosnót gondnokság alá helyezte.

Az álarczos rablógyilkos.

Emőd borsodmegyei községben husz év óta lakott csöndes nyugalomban az öreg Gájer András, feleségével. Néhány hold földje és egy kis megtakarított pénze volt az öreg földművesnek. Abból elégedt kis családjával. Szerdán este szerény vacsorájukat elköltvén, a szokottnál valamivel korábban tért nyugalomra a 2 öreg. Ugy fél 8 óra tájban zörgött valaki az ajtón.

Gájer András azt híven, hogy vendége érkezik, sietett ajtót nyitni a jövevénynek és a következő pillanatban egy álarczos alak állott vele szemben. Gájer, hogy jobban szemügyre vegye az idegent, gyufát gyújtott de mielőtt megtekinthette volna a gyanus jövevényt, az álarczos alak revolvért rántott s Gájer-felé irányítva, elsütötte. A golyó azonban célát tévesztett mire az idegen még egy lövé-t irányított Gájer felé, aki szíven találva, holtan rogyott össze.

Gájerné a rémülettől szinte kövé meredve nézte a történeteket. Az álarczos rabló, mikor Gájerral végzett, az asszony ágyához lépett s a revolvért arcának szegezve, mondá:

— Elő a pénzzel, vagy téged is lelőlek!

Az asszony halálos félelmében kinyitotta a szerényt, melyet az idegen teljesen kifosztott.

Mintegy 600 korona készpénzen kívül körülbelül 100 korona értékű arany, ezüst ékszer volt a szekrényben, amiből a rabló semmit sem hagyott meg.

Az álarczos rabló ezután halálos fenyegetéssel hallgatásra kényszerítve az asszonyt, elhagyta a lakást s az éj sötétjében eltűnt. Jó óra telt el, míg az asszony valahogyan magához tért a rémülettől s fellármázta a községet. A községi hatóság emberei és a csendőrség azonnal keresésére indultak a rablógyilkosnak, akit azonban még nem sikerült kézrekeríteni.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 134. Bérletszünet.
Ma vasárnap, 1904. évi január hó 24-én:
déltűn 3 órakor, félhelyárrakkal:

A BAJUSZ.

Magyar énekes játék 3 felvonásban. Irta és zenéjét szerzette: Verő György.

Este 7^{1/2} órakor, rendes helyárrakkal, először:

MENYECSKÉK.

Három egyfelvonásos népszínmű dalokkal. Irta: Verő György.

Társas utazás

rendezi

Schenker & Co.

utazási irodája

Carl Stangens Berlin, utazási irodájával kapcsolatban

Keletre, Olaszországba, Tunisba, Algerba, Spanyolországba és Oroszországba.

Kéjutazások délre.

Külön hajójáratok a Középtengeren.

St.-Louis-i világkiállításra

Április 16-tól hetenként egy külön járat.

Kimerítő prospectusokat ingyen és bérmentve küld a

Nemzetközi utazási iroda

SCHENKER & Co.

Bécs, I., Schottenring No. 3.

Zongora hangolásokat úgy helyben, mint vidékre elvállal szakszerű értelemmel. **Zongorák, Pianók és Czimbalmok** bérbe kaphatók.

Schmidt S.

Zongora, hangszer és zenemű raktárában.

! Csak e hó 31-ig tart!

Piacz-utca 28. sz. alatt

(Nagyüzde mellett) lévő **Stein Adolf** bazár üzletében az elárusítás.

Nagy raktár játék, diszműárak, fénykép-keretek, Plüsché-fénykép és levelezőlap Albumokban. Porcellán- és majolika dísz- és hamutányérok. Gyertyatartók. Kézellő- és inggombok, nyakkendő tűk, evőeszköz, kék zománcozott edények, szappan és Parfümök, Gyorsfőzők minden elfogadható árban eladatnak.

Berendezési állványok, asztalok, gázvilágítási eszközök, levehető kirkat szekrények bármilyen árért kapható.

A FARSANGRA

raktárra érkeztek:

Divatos farsangi szövetek,

remek kivitelű

francia selyem batistok, legujabb vi-

rágos túllök, delaineik,

áttört selyem lyonais,

állandó nagy választék

menyasszonyi ruháselymekből

fátyolok és koszorúkból.

Szabó Lajos Fiai

cézgnél

DEBRECZEN, Rózsa-utca.

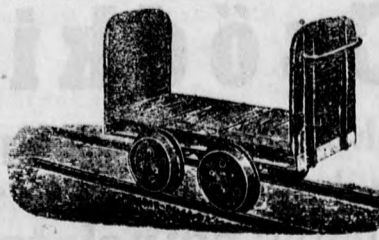
12/1904. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak V. 2866/4/1903. számú végzése folytán közhírré tételik, miszerint Krössler Károly bpesti cég részére Szabó Bálint és neje Kardos Julianna debreczeni lakosoktól 460 korona tőke, ennek 1903. évi december hótól számítandó 6% kamatai és eddig összesen 150 kor. 98 fillér perköltség erejéig 1903. évi november hó 1-én bíróilag lefoglalt és 700 koronára becsült lovak, szekerek és lóraláló szerszámokból álló ingóságok 1904. évi február hó 8-án déltűn 1/23 órakor kezdetét veendő és alperesek lakásán, Pesti-utca 1. számú háznál megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debreczen, 1904. évi január hó 19-én.

Török Péter bírói kiküldött.

Magyar-belga

fémipargár részvény-társaság

BUDAPEST, VI., Hungária-körut.

KÜLÖNLEGESSÉGE:

Keskenyvágányú vasutak építése és szállítása.

Elvállalja: mezeli, erdei, bányá- és iparvasutak nyomjelzését, építését és teljes felszerelését.

Szállít: legjobb minőségű Bessemeracél-síneket, szilárd és szállítható vágnyokat, váltókat és fordítókorongokat (keskeny és szabványos nyomtáv), bármily szerkezetű kocsikat fából és vasból, mozdonyokat, kerékpárokat, gőgágyakat és mindennemű kocsialkatrészt, síklópályát, sodronypályát, egy vasutat.

Rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett.

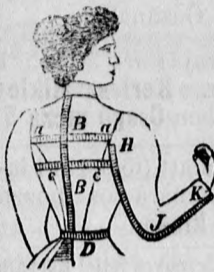
Költségelőirányzatokat és katalógusokat ingyen.

500 frtot

Üzetek annak, ki a Bartilla fogvizének használata mellett, üvegje 35 kr., valaha ismét fogfájást kap, vagy szája büzlök. (Franco küldéssel külön 48 kr.) Bartilla-Winkler Ede, Wien, 19/L, Sommergasse 1. Főraktár Török J. Budapest, Király-utca 12. -- Kapható minden gyógyszerárban. -- Csakis „Bartilla fogviz” kérendő. Hamisítások bejelentése jól jutalmazatik. Qly helyekre, hol nem kapható, bérmentve küldök 7 üveget 2 forint 60 krért.

Alkalmi ajándék

a hölgyvilág részére.

Minden t. hölgy bármilyen divat szerint, fáradtság nélkül saját maga készítheti ruháját az

igazítható női Taille-szabászati készülék segítségével a nélkül, hogy szabászati rajzot megtanult volna. Eme készülék minden testalkat részére szabályozható.

Akadémiailag vizsgázott számos elismerő iratok. Egy készülék ára 3 kor. utánvétel mellett.

Minden kulturállamban törv. védve és szabdalmasza.

Főképviseletőség egész Európára:

Orechsler, Wien, V 12. Siniengasse 18.

1900. Párisi világkiállítás GRAND PRIX.

„KWIZDA“-féle restitutionsfluid

cs. és kir. szab. mosóvíz lovak részére.

Egy üveg ára

2 kor. 80 fill.

40 év óta az udvari istállóknak a katonai és polgári nagyobb istállóknak használatban nagy megerősítés előtt és után erőltetül az inakmeredése ellen, stb a trainingnél nagyobb munkára képeztelt lovat.

Valódi minőségben csak az itt látható védjeggyel kapható minden gyógyszerárban és drogua üzletben.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Főraktár: **KWIZDA JÁNOS FERENCZ**

cs. és kir. osztrák, magyar királyi, román királyi és bolgár fejedelmi udvari szállító, kertletti gyógyszerészműl.

1. Korneuburg, bei Wien.

Apró hirdetések

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

A Debreczeni Margitfürdőben a fodrászi állás megüresedett. Csakis képesített fodrászok pályázhatnak. Jelentkezhetni a fürdőintézet irodájában.

Vas rolós széles bolt ajtót keresek megvételre. Cím a kiadóhivatalban.

Folyékony ezüst tisztít és ezüstöz minden fémtárgyat. Próba üveg 70 fillér, üvegje 1 és 2 korona Kontsek Gézánál.

1 kiló friss uradalmi tea vaj 1 frt 20 kr., 1 kiló teasütemény 90 kr. **Kertész Miklós** fűszer- és vegyes üzletében **Csapó utca 5.**

Szent-Anna-utca 7. szám alatt (földszinti lakás) 4 szoba, konyha, kamara és hozzá tartozékával **május 1-től kiadó.**

Svájezi órák törvényes jellel **Horváth óra művesnél** Debreczen. **Hatvan-utca 2.** Javítások 2 évi jótállással, pontosan szabályozott fali órákat is 24 óra alatt saját rendszerű szabályozó készülékkel.

Eladó ház. A Darabos-utca 57. sz. a. ház, mely évi 1500 frtot jövedelmez, készpénzért eladó vagy pedig kisebb házzal elcserélhető. Felvilágosítást ugyanott ad a tulajdonos.

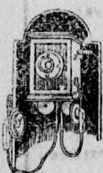
Ugyes kézi leányok felvételnek **Jungreis Mari** női divattermében.

Eladó butorok Homokkert I. járás 67. sz. a.

Egy régi italmérési joggal bíró ház 2 üzleti helyiséggel, legforgalmasabb helyen, kedvező fizetési feltételek mellett eladó, értekezni Homokkert-utca 121. Fülöp mézkereskedőnél.

Tanuló felvétetik **Antalfy Ferencz**, könyvkötő és bördisművesnél **Piacz-utca 31.** sz. alatt.

Bankhivatalnok, ki esti 6 órától szabad idővel rendelkezik, esti könyvelést, vagy más esti irodai munkát mérsékelt árban vállal Cím a kiadóban.

Telefon 168.

Szakszerű munka mégis a legolcsóbb. **Vilám mű berendezések kizárólag FÖLDVÁR L. debreczeni első electro-mechanikus** készít a legártóssáiban **Kossuth-utca 1. szám** az udvarban. Új berendezéseknél **másfél évi**, javításoknál **fél évi** díjtalan rendbentartás, villamos műszerek, **telefonok, villamos házi csengők felszerelése és villamos zseb-lámpák raktára.** Villamos házcsempék és telefonok jókarban tartását évi három koronától feljebb vállalom.

Szép bajusz nyerhető a híres Hajdusági pedró használata által. **Debreczenben** kapható: **Tóth Béla** gyógyszerárában, **Böszörményben**: **Bernáth Miklós** gyógyszerárában, valamint a készítő **Grósz Nagy Ferencz** gyógyszerésznél Hajduszoboszlón. Egy doboz ára 50 fillér.

Legolcsóbb óra-, ékszer- és szemüveg-üzlet Debreczenben. Óra javítás 50 krajczártól feljebb. Kitűnő, szakértőleg készült szemüvegek és zwickerek 50 krajczártól feljebb. Ne vegyen addig órát, vagy ékszer, míg itt meg nem nézte!! Szemüveg és zwickerek javítás (új üveg betétel is) azonnal készül. Ocska vagy tört aranyat készpénzért veszek. Valódi arany ékszerek jótállás mellett. **Fógel Gyula** órák, ékszer és szemüveg üzlete. **Piacz-utca 75.** A Bank-palotával éppen szemben. Haznált vagy tört aranyat, vagy zálogcédulát veszek.

Katona keztyük tisztítását párját 7 krért, **báti keztyük** tisztítását párját 10 krért vállalom, **Péterfia-utca 37.**

Popper Dávidné okl. szülésznő lakása: **Debreczen, Hatvan-utca 31. az udvarban.**

Tört aranyat veszek készpénzért.

Órák, ékszerek és látszerek a legolcsóbban beszerezhetők **SERLI EDE Utóda**

Gasparik Antal és Társa

chronometer, műórás, óra készítő, ékszer kereskedő, M. A. V. szállítója és pálya-órás üzletében, **DEBRECZEN.**

Különösen ajánljuk a saját gyártmányu

óráinkat

legolcsóbbtól a legdrágábig.

Órajavításokat a legnagyobb pontossággal készítjük **1 évi** jótállás mellett **zsebóra tisztításért csak 1 frtot** számítunk, **óra rugóért csak 50 kr.** és minden e szakmába vágó javításokat a legjobban és a legolcsóbban mint bárhol.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

== **Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.** ==

Tört aranyat becserelek.

MEGHIVÁS.

**A Hajduhadházi Részvény Takarékpénztárral egyesült
Önsegélyző Szövetkezet**

1904. január hó 31-én d. e. 10 órakor

a Hajduhadházi részvény takarékpénztár helyiségében
tartja

I-ső évi rendes közgyűlését,

melyre a szövetkezet tagjait ezennel tisztelettel meghívja.

TÁRGYAK:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése; ezek kapcsán az 1903. évi zárszámadás és mérleg megállapítása s a felmentvény megadása.
2. A felügyelő-bizottság 4 tagjának az alapszabályok 45. §-a szerint 3 évre való megválasztása.
3. Esetleges indítványok.

A zárszámadás és idevonatkozó iratok hivatalos órák alatt a Hajduhadházi Részvény Takarékpénztár helyiségében mai naptól kezdve megtekinthetők.

Hajduhadház, 1904. január 21.

Az igazgatóság.

Csődkiárulás.

Közadós Halmágyi Sámuel csődtömegéhez leltározott és a csődleltár 2-1331. tételei alatt felvett **női paletok, kabátok, muffok, napernyők, esőernyők, flanell és selyem blouzok** és egyéb női divatcikkék **f. január hó 31-ig tart,** darabonként a **Piacz-utca 47. sz. a.** üzleti helyiségben kiárussítatnak.

Dr. SZÖLLŐS DEZSŐ
csődtömeggondnok.